

Орлова Олена Олександрівна
доцент кафедри
загальноправових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

ІНТЕРПОЛ ТА ЄВРОПОЛ: СПІВВІДНОШЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА СПІВРОБІТНИЦТВО З УКРАЇНОЮ

Нині задля забезпечення розвитку економіки, рівноправ'я народів та толерантного ставлення, суверенності держав кордони між країнами, особливо в Європі, стають все більш розмитими. І хоча безвізовий режим та інші домовленості між країнами, що спрощують перетин кордонів мають безліч плюсів, існують і негативні наслідки, зокрема вихід злочинності на новий рівень – міжнародний. Як наслідок, міжнародне співтовариство вимушене створювати компетентні органи для боротьби з організованою злочинністю міжнародного рівня. Саме такими органами є Інтерпол та Європол.

Міжнародна організація кримінальної поліції (Інтерпол) - це міжнародна організація, що займається пошуком певної людини та забезпечує обмін інформацією між поліцейськими відомствами різних держав у боротьбі з тими видами злочинів, які виходять за межі однієї країни. Інтерпол має довгу історію, адже організація була заснована ще в вересні 1923 року, однак в роки Другої Світової війни перебуваючи під контролем наскої Німеччини фактично перестав існувати і відновив свою роботу лише в 1946 році переїхавши штаб-квартирою до Парижу, а пізніше до Ліону, де функціонує і досі. На даний момент Інтерпол об'єднує 194 держави, включаючи Україну.

Що до Європолу (Європейського поліцейського офісу), то це агентство Європейського Союзу із співробітництва у сфері правоохоронної діяльності, що збирає інформацію щодо кримінальних злочинів, які знаходяться під юрисдикцією Європейського Союзу. Європол почав свою роботу набагато пізніше, лише в 1999 році, однак зародження організації почалося в 1992 році, коли Маастрихтською угодою про Європейський союз передбачалося створення у структурі Європейського Союзу Європолу.

Європейське поліцейське відомство (Європол) – правоохоронна установа, яка призначена для надання практичного сприяння та інформаційної підтримки на європейському рівні заходам поліцейських органів держав у сфері боротьби: 1) з транснаціональною організованою злочинністю; 2) з міжнародним тероризмом; 3) а також з “іншими тяжкими формами злочинності” міжнародного характеру: торгівлею наркотиками, відмиванням грошей і т. ін. (всього 24 категорії злочинних діянь) [1, с.17]. Штаб-квартира знаходиться в Нідерландах, м. Гаага. Оскільки Україна не є членом ЄС, представники України не займають жодних посад в Європейському поліцейському управлінні. Однак Україна співпрацює з цією організацією починаючи з 2009 року, а нині ведуться переговори про оперативне співробітництво. Так, наприклад, у липні 2019 року Європейське поліцейське відомство за участі, зокрема, українських правоохоронців провело масштабну операцію проти нелегального ринку спортивного допінгу. Операція *Vigibus*, яку очолили італійські карабінери спільно з фінансовим підрозділом грецької поліції, стала найбільшою подією такого роду: правоохоронці ліквідували 17 організованих злочинних груп з незаконного продажу контрафактних лікарських препаратів та допінгових матеріалів [2].

Стратегічними завданнями взаємодії України з Європолом є: забезпечення передачі єдиного комплексу послуг з оперативної підтримки діяльності правоохоронних органів; поліпшення координації оперативних дій національних правоохоронних органів в Європейському Союзі [3, с. 357].

Тож, ми бачимо, що Інтерпол та Європол дві доволі схожі організації. Але в чому їх відмінність? Навіщо було створено Європол коли вже існував Інтерпол?

Перш за все, слід зазначити, що співпраця країн-учасниць, як в Європол, так і в Інтерпол заснована на ряді принципів. Повага національного суверенітету та невтручання в справи політичного, військового, расового чи релігійного характеру, не обмеження співпраці через мовні або географічні бар'єри – основні засади діяльності цих двох організацій.

Якщо зануритися в діяльність Інтерпол, то бачимо, що організація активно працює задля пониження рівня злочинності та розвитку міжнародного поліцейського співробіт-

ництва, а діяльність спрямована на захист і дотримання прав людини, створення служб, які сприяли попередженню та припиненню злочинів. Однак Інтерпол це світова організація, що веде боротьбу зі злочинністю по всьому світу, а Європа, з її відкритими кордонами, потребує окремої уваги. Саме тому, побачивши тенденцію швидкого розвитку злочинності в Європі і бажаючи покласти цьому край, членами Євросоюзу було створено Європол – дуже схожу організацію з однією суттєвою відмінністю – Європол функціонує виключно в Європі під юрисдикцією ЄС, його діяльність поширюється лише на держави-члени ЄС, хоча, звичайно Європол для забезпечення виконання своїх завдань співпрацює з іншими державами та організаціями, включаючи Інтерпол. Метою Європол є підтримка та посилення діяльності компетентних органів держав-членів та їх взаємного співробітництва у запобіганні організованій злочинності, тероризму та інших тяжких форм злочинності, які зачіпають два або більше члена-учасника, і в боротьбі з цими явищами.

В.В. Неволя зазначає, що Інтерпол і Європол – це різні міжнародні організації. І якщо в Інтерпол входить більшість держав, то Європейська поліцейська організація (Європол) – це правоохоронний орган Європейського Союзу, метою створення якого є сприяння у підвищенні ефективності взаємодії компетентних органів країн-членів Європейського Союзу в боротьбі з міжнародною організованою злочинністю [1, с. 20].

Наразі роботі міжнародних організацій надається велике значення. Не є виключенням і наша країна. Україна задля забезпечення міжнародної та національної безпеки є членом Інтерполу та активно співпрацює з Європолом, оскільки в умовах інтеграційних процесів в Україні та ЄС поліцейська співпраця набуває особливого значення.

1. Неволя В.В. Інтерпол та Європол: співвідношення діяльності міжнародних організацій в боротьбі з організованою злочинністю. Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). 2011. Вип. 24. С. 15-20. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/boz_2011_24_2 (дата звернення 20.02.2020).

2. Європол за участі України провів наймасштабнішу операцію проти спортивного допінгу. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2019/07/9/7098261> (дата звернення 07.02.2020).

3. Сірант М.М. Поліцейське співробітництво України і Європейського Союзу – правовий аспект. URL: <http://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2017/aug/5753/vnulpurn201685054.pdf>. (дата звернення 07.02.2020).

Павлютін Юрій Миколайович
докторант Національної академії
Служби безпеки України,
кандидат юридичних наук

АСПЕКТИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ В ОРГАНІЗАЦІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Системна криза, яку переживає країна переживає з початку 2014 року, охопила багату сторін політичної, економічної, суспільної та інших сторін життя держави, поставила під загрозу її національну безпеку. Російська окупація, ослаблення сектору оборони, спад виробництва, висока інфляція, криза в соціальній сфері, зниження рівня життя громадян, руйнування основ духовного життя, ріст злочинності та інші негативні явища в різних сферах життєдіяльності держави і суспільства, в зв'язку з чим виникають умови за яких держава не в змозі забезпечити рівень сталого розвитку країни чим створюється ситуація настання соціально небезпечних наслідків із реалізації потенційним викликам та загрозам. В сукупності все це створює перепони у вирішенні питань, пов'язаних із забезпеченням безпеки суспільства, держави та особистості. Такі обставини обумовлюють нагальну потребу визначення шляхів та напрямків удосконалення організації публічного адміністрування в сфері забезпечення національної безпеки України, як ми вважаємо, ефективного чинника сталого розвитку держави.

Основною складовою системи безпеки країни, на наш погляд, є створення дієвого організаційно-правового механізму забезпечення національної безпеки держави, що включає міжнародних суб'єктів, державних, а також недержавних органів (організацій) та громадян наділених відповідною правосуб'єктністю щодо забезпечення безпеки суспільства, держави та особистості. Разом з тим, ефективність її діяльності в значній мірі залежить від ор-